ГАЗЕТА
„ЮЛДУЗЪ“
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань, номера „Болгаръ“ № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“.
Russie, Kazan, redaction „Julduz“.
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

یولدز

آلتنچی سنه

[illegible]

«یولدز»
یکشنبه، سهشنبه و پنجشنبه کونلرنده هفته‌ده اوچ مرتبه نشر ایدلور ملی جریدهٔ ترکیه‌در.
بهاسی: بر سنه اوچون دورت صوم، آلتی آی اوچن ایکی صوم، اوچ آی اوچون بر صوم ۲۰ تیندر.
آدریس آلیدرو ۲۸ تین.
اداره‌سی بچه‌ن بازارنده «بلغار» مسافرخانه‌سنده ۱۹ نچی نومرده‌در.

رشدیه برنچی یکنچی صنفلرده اوقتو اوچون

مکتبده ملی ادبیات درسلری

باصلوب چقدی. شاعر عبدالله افندی توقایف طرفندن ترتیب ایدلوب همه مشهور شاعر ومحررلرمزنك اثرلرندن ایك گوزل زنلری آلنوب یازلمشدر.
زور قولنه ۱۵۲ بیت‌مشی کاعزده، برمله‌ب ۵۰ تین پوچته ایله ۶۰ تین

ناشرلرگه آس: Казань „Маарифъ“

روسیه‌ده باصلغان ادبیات جدیدهٔ ملیه هم مکتب ودرس کتابلرینك مفصل جدولینی بلورگه تله‌سه‌گز صباح کتبخانه‌سینك

مکمل ومفصل اسامیٔ کتبی نی صوراتوب آلگز!

ادبیات جدیده تاریخینه براساس بولغان بو اسامیٔ کتب نی قولگزه توشوروب قالگز!

آدریسی معلوم ایتلگان کشیلرگه بوش کوندرلور

آدریس: Казань „Сабахъ“

مدرس، امام وشاکردان افندیلر دقتنه!
مصر واستانبولدن کلیتلی صورتده کتابلر کیلدی.

تفسیر، حدیث، فقه کبی علوم دینیه‌گه، اغانی، دیوان متنبی، دیوان خماسه کبی علوم ادبیه وعربیه‌گه قاموس اعلام، قاموس ترکی وکشف الظنون کبی تاریخ واینسیقلوپیدیه‌گه، مرعظه، فلسفه واحکام عدلیه‌گه ولغتکه متعلق کتابلرنك اڭ منتخبلری‌گنه کیترتلدی بها غایت معتدللر. تیز آره‌ده مفصل اسامی کتبده نشر ایتلور.

آدریس: казань „Юлъ“

برادران کریموفلر تجارتخانه‌سی

قزانده، اوفاده هم اورنبورغده

صباحك قیشریچه‌لری اکلنجه‌سی مصور	۱ صوم	–
آلماسپاره	۱ »	۲۰ تین
عره‌به ایله د عالم	۱ »	۵۰ »
خیوه سیاحتنامه‌سی	۲ »	
اسرار هند	۱ »	۲۰ »
تیبت طاغلنده	۲ »	
خارق العاده سیاحت	۱ »	

Казанъ, Уфа, Оренбургъ: Бр. КАРИМОВЫЪ.

«یاردم» کتبخانه‌سی

بو یل ۱۵ نچی اوکته‌بردن سیمی شهرنده «یاردم» اسمنده کتاب ماگازینی آچلدی. کیبتمزده مکتب ومدرسه‌لرگه لازم بولغان عربی، فارسی وترکی کتابلری تلمزده بولغان ادبیات لرنك همه‌سی بار.
بوندن بشقه کانتور وکانسه‌لریه‌گه کیره‌کلی اسبابلر، بوخغالتیریه کنه‌گه‌لر ومکتبلر اوچون لازم بولغان همه نرسه‌لر بولادر.
ماگینمزده کچره‌ك برمطبعه آتدیلینیه‌سی آچلوب تاتار وروس حرفلری‌له باصار اوچون هرتورلی زاکازلر قبول ایتله.
مالنك بهالری ممکن قدر آرزان طوتلوب کتابلرنی قزان بهاسینه صاتارغه‌سوصی اجتهاد قیلونا.
آدرس: Семипалатинскъ книж магазинъ „Ярдамъ“

شمس‌الدین حسینف. مینزه‌له یارمینکاسنده

ورثه‌سینك قزاره‌تنده – اوتکان سنه سودا ایتدکمز اورنده. بو سنه‌ده سودامز بولاچق، هرتورلی مصر واستامبول باصمه‌سی هم اوز حراجتمز ایله باصدرلغان درس هم مکتبکه‌ائد کتابلر، ۱۹۱۱ نچی سنه‌یه مخصوص زور وکچکنه قطعه‌ده دیواری کالدارلر حسن خط تعلیم اوچون قاعده‌گه بنا یازلمش ۱ نچی هم ۲ نچی نومیره حسن خط دفترلری ومونلردن باشقه افاده‌لی کتابلر هرقایوسی کیبتمزده موجوددر. مونلردن ماعدا چالمه – پوطالر صاتلا.

احترام ایله: حسینف ورثه‌لری، قزان
Книжный магазинъ Н-ки. Хусаиновa Казань, [illegible]нная.

ایلیکترو تیا[تر] «سۋیت»
مسکاوسکی اورامنده اشچیغلوف یورتنده
سیانس هر کون ۵ ساعتده باشلانا هرکه‌لرنك اسملری ایکو[...] مسلمانچه کورسه‌تله[...].

۲۶ دیکابردن ۲۹ نچی دیکابرگه‌چه کورسه‌تله‌چك کارتینالر:

۱) نچی آتدیلینیه‌ده: مانوکوده قورقنیچ یوللر (کورنیش) یاقندن کوروچی ۋیلا سه‌پیدیست (کولکی). ۲ نچی هم ۳ نچی آتدیلینیه‌ده: مارفا یوصادنیتسا بیك قایغولی تأریخی کارتینا. ۴ نچی آتدیلینیه‌ده: ایکی آنگلیچان آراسنده یودرق صوغشی کوره‌ش. کامیلو صاموزۋانیس (کولکی).

کارتینه‌لر دوشنبه وپنجشنبه کونلرده آلماشنادر.

آنتراکت وقتلرنده هم سیانس وقتنده بیش کشیدن مرکب استرونی آرکیستر هرتورلی مسلمان کویلری اوینایاچقدر.

«یولدز»

نك آلتنچی سنهٔ امیه‌سی اولان ۱۹۱۱ نچی یل اوچون مشتری قبول ایدله‌در.
هر یولی دورت صیبه‌روب بریللق مشتری بولوب یازلغان کشیلرگه „روستان“ اسملی اصول جدیده ایله رتلی اوره‌ته‌طورغان زور بر کتاب هدیه ایدله‌چکدر. ۱۹۱۱ نچی یلغه بریللق مشتری‌لوب یازلغان کشیلرگه دیکه‌بر آینده گازیته بوش بیه‌رلور.
روسیه‌ده‌گی هر پوچته خانه‌لرده «یولدز» گازیته‌سینه مشتری قبول ایدله‌در. «یولدز» گازیته‌سینه یازلو ارسنده بولغان کشیلرگه آقچه‌لرن پوچته‌خانه‌گه کرتوب بیرب اوزلری‌نك آدرسلرن یازدرب تانسیه آلورغه ممکندر. ۱۹۱۱ نچی یل باشنده مدتلری طولاطورغان مشتریلرنك، گازیته‌قتاوسز بارسون اوچون آقچه‌لرن آلدانراق بیه‌رولری رجا ایدله‌در. چونکه یاڭا یل آلدنده نیچه‌مڭ آلوچیلرنك آدرسلری برو قتده اداره‌گه کیلوب اویلگانلکدن پوچته‌دن آلو، دفترگه هم آدرسلرنی باصدرو اوچون برنیچه کون وقت اوزادر:
«یولدز»نك بر سنه‌لگی دورت صوم، آلتی آیلغی ایکی صوم اوچ آیلغی بر صوم ۲۰ تین‌در.
بر صوم بیه‌رگان کشیلرگه گازیته ایکی آی‌غنه کوندریلور.

روسچه - تاتارچه مکمل لغت

کتابی حقنده، مذکور اثرنك قایچان باصلوب چغاچاغینی وحقی کوبمی بولاچاغینی صوراب یازلغان خطلرغه وبو طوغریده بلورگه تله‌گان محترم اوقوچیلرغه معلوم ایته‌مزکه:

«روسچه - تاتارچه مکمل لغت»نك باصلوب چغو مدتی اوشبو سنه سنتابر آینه تعیین ایتلگان بولسه‌ده، بوکی بیوك هم اهمیتلی اثرنی مکمل صورتده طبع ایتدروب میدانغه قویار اوچون بو قدر وقت یتمه‌گانلکدن بیلگوله‌نگان مدتدن کوب وقت کیچکدروب چغارورغه مجبور اولدق. تخمینا 650 صحیفه اولاچاق بو اثرنك حاضرگی کونده طبعی تمام اولماقده اولوب، کیله‌چك ۱۹۱۱ نچی سنه‌نك غینواری آخرلرنده میدان انتشارگه قویولاچقدر. کتابنك حقی ۱ صوم ۷۰ تین، پوچته‌ایله یبه‌رورگه ۲ صوم بولاچاق. صاتار اوچون کوبله‌ب آلوچیلرغه‌لازم مقدارده اسکیدکه قیلنور. قزانده «عصر کتبخانه‌سی»گه مراجعت ایتلسون!

ناشرلر: احمدگرای حسنی وشرکاسی

تنبیه: „روسچه - تاتارچه مکمل لغت“ کتابینی باصلوب چغووی ایله آلور اوچون حاضردن یازدروب حقینی توله‌ب قویارغه ممکن.
آدریس: Казань, Книгоиздательству „Гасръ“.

تش طبیبی Ал. М. Бурляндъ
آلیکساندر مار کوۋیچ بورله‌ند آورولرنی هر کون ۹ دن ۴ که قدر قبول اینه. دیخوۋینسکی هم بچه‌ن بازاری اورامنری چاتنده برادران کریمفلر یورطنده

عاشورا.

آخوند دامللا حبیب‌الله حضرت جنابلرینك رأیی بوینچه عاشورا کونی ایرته‌گه چهارشنبه کوندر. بارچه اهل اسلام اوچون مبارك بولغای ایدی.

آی باشلرن تعیین قیلوده امامل‌رغه آینك بالفعل کورنه‌وی بهانه‌سی ایله حساب هیئتدن احتیاطا بر کون کیچکدروگه یول اولسه‌ده، حسابدن بر کون الك یورتورگه اصلا یول یوقدر.

استانبول گازیته‌لرینه یازلدیغینه کوره شیخ الاسلامنك قراری بوینچه اوتکان ۱۳۲۸ نچی سنه کبیسه حساب ایدلوب ذوالحجه اوتوزدن عد قیلنمش.

بناءً علیه محرم باشی دوشنبه کوندن حساب ایدلمش.

بونون شهرده تبریك مراسمی دوشنبه کون اجرا قیلنمش.

امامل‌ر مسئله‌سی.

ملا محمد بغدانی‌نك یولدزنك اوتکان نومرینه درج قیلنغان مکتوبی اوقوچیلرنك خاطرنده‌در.

محمد حضرت مکتوبنده ملالرنی اهل محله‌دن ژالونیه صورارغه دیملی. سوزی طوغریدر. اجره‌سز عالمده هیچ کم خدمت ایتمس. امامل‌رنك معیشتن تأمین قیلو اهل محله‌نك بورچیدر. اسلام یورطلرینك همه‌سنده امام ومدرسلرنك معاشلری مسجد ومدرسه وقفلری ایله تأمین ایتلگان. یوزده‌نیچه یلدن بیرلی روسیه تصرفنده اولان قریمده‌ده هر مسجد ومدرسه‌نك دائمی وقفلری بار. مسجدنك وقف یبرندن هر سنه بیشه‌راونارمڭ صوم وظیفه آلابارغان خطیبلر قریمده نادر توگلدر.

بزنك طرفده بونده‌ی وقفلر البته یوق. بولغانی ده مرور زمان ایله مندرس بولغان، بتکان. شوی‌له ایسه‌ده، بزنك طرف امامل‌رن بالکلیه اجره‌سز بوش خدمت ایتوچیلر دیب ئه‌یتوب بولمی. حساب قیلوب قارالسه، کوره‌که زور محله امامل‌رینك یللق حاصللری کوبسنچه اوچ دورت یوز صومدن کیم بولمی. گرچه بو حاصلات صدقه اسمندن جیلسه‌ده، مضمونی بردر. همه‌سی ژالونیه‌غه حساب قیلنمالی. اش حاصلنك اسمنده توگل، حاصلده‌در. امامل‌رغه معاشلق بیرو معقول دیب‌نی قدر ئه‌یتلسه ویازلسه‌ده، کوب محله امامل‌رغه ژالونیه اسمنده آقچه جییوب بیره آلمایاچقلر. بیرگان تقدیرده بو ژالونیه ملالرغه بر یاقدن فائده بولسه، ایکنچی طرفدن ضرر بولاچق. چونکه بر ملا آی صاین یکرمی بیش صوم معاشلق آلا باشلاغان کوندن اعتبارا واجبات مصرفلرگندن چغادر. اول وقتده زکاتلر، عشرلر فطر وقربانلر باشقه طرفلرغه آغا باشلامق کیره‌ك.

بوحالنی البته امامل‌رنك اکثری معقول کورمس. مرتب معاشلقلری بولماغان امام ومدرسلرنك مصرف خیرات بولولرینه فتوا ودلیل یوق توگل. وظیفه‌لی امامل‌رنك مصرف توگللکن هرکم بلور. شول سببدن امام افندیلر اولاچق واولمایاچق اشلرنك هر ایکی طرفن اولچه‌ب قارامالی.

بیك درست، ملالرن تربیه قیلا آلماساق کچکنه وفقیر محله‌لر یا که بیك صاران انصافسز محله‌لرده بار. لکن بونلر ایله بحث کیلمی. بوحال خلاف قیاس براش.

اوّلا محله‌لرنی طوراماسقه کیره‌ك. ثانیا کچکنه محله‌گه وصاران محله‌لرگه آشغوب وقالقنوب ملا بولماسقه کیره‌ك.

بعض ملالر اوزلرینك معاشلرن اصلاحنی گازیته‌لردن، دوماردن ئه‌له قایلردن کوته‌لر. بوهیچ بولاچق اش توگل.

حاصلاتی کیچنورینه یتکان ملا اورنننه ممنونانه طوروب خلقن دیانت ومعلومات جهتندن آغارتویولینه خدمت ایته‌رگه کیره‌ك.

حاصلاتی یتنشمه‌گان ملانی هیچ بر آول کوچله‌ب طوتا آلمی. نشر دین وخدمت ملیه مقصودی ایله‌توزگان ملا توزه‌رگه کیره‌ك. بوڭا آفرین. توزه آلماغان کشی البته حالن محله‌گه عرض قیلورغه کیره‌ك.

بای محله البته ملاسز قالوغه رضا بولماس. برچاره طابار. فقیر محله‌نی ایسه، باینو ممکن توگلدر. فقیر وکچکنه محله اوزی عیبلی توگل، آقچه‌لر ورشوتلر ایله آنده ملا بولغان کشی عیبلی.

بعض محله‌لرده بعض ملالرنك فقیرلك چیگووی ایسکی زمان موداسینك سؤ نتیجه‌سیدر. اوّلده مدرسه‌دن باشقه بیرده اوقو عادتی یوق ایدی. مدرسه‌ده اوقوغان کشیگه ملالقدن باشقه اش‌ده یوق ایدی. اوقوچی کوب، محله آز ایدی.

ایمدی حاضر زمان باشقاردی. شاگردلر علوم دینیه ایله گنه کفایه‌له‌نمیلر. فنون دنیاویه اوقیلر. دنیاوی مکتبلرده اوقوغان یاشلرنك هیچ برسی اهل محله‌نی صیلاب ملا بولمایاچقلر. شول وقتده البته صاران محله‌لر جزالرن کوره‌چکلر.

اوزینك دینی رئیسی اولان امامنی محتاج بولماس قدر تربیه قیلاسی کیلمه‌گان انصافسز محله‌نك باشقه‌چه انصافقه کیلو احتمالی یوقدر.

امامل‌ر اهل محله نظرنده قدرسز توگلدرلر. محله‌نك ایڭ بیوگی وایڭ محترمی هر آولده امام حضرتلردر. دنیاده احترامن قصد اجویغان کشیلرده بولا. بوسی ملالرده نادردر.

بعض محله‌ده امامل‌رنك احتیاج چیگووی اقتصادی زور بر قاعده‌نك مقتضاسیدر. بو زمانغه قدر امامل‌ق بابنده معروض کوب، طالب آز ایدی. ایکنچی عباره ایله ئه‌یتکانده، مال کوب مشتری آز ایدی. بو وقت قاعدهٔ اقتصادیه بوینچه البته بها توشه. تجار عالمنده بو حالگه کریزیس زمانی دیلر. تجاری واعمالی کریزیس زماننده برنیچه کارخانه وتجارتخانه‌شارتلی وبوله‌ده بها اورنینه قایتا.

کیره‌گندن آرتق ملا بینشدر وطبیعی برحال توگل ایدی. البته بوده طبیعتنڭ اوز دواسی ایله تداوی قیلنمی قالماس. قیلنماسه، جزاسی چیگلور.

ترکیه‌ده عسکری اصلاحات.

«ن. ۋ.» گازیته‌سینه اسنانبولدن یازالر:

بوکونگه قدر ترکیه‌نڭ عسکری کورپص‌لری ۳–٤ نظامی هم دورت ردیف دۋیزیه‌لرندن عبارت ایدی. بو کورپصلرنڭ عسکرلری همه‌سی بربیرده توگل، تورلیسی تورلی یېرلرگه طارالغانلر. عسکرلر اوزلرینڭ کاماندیرلرن بلمیلر، کاماندیرلر اوزلرینڭ قول آستلرنداغی عسکرلرن کورمیلر ایدی.

حاضرگی کونده ترکیه اوزینڭ بو نقصانلرن تکمیل ایتمکچی بولا. بو کونگه قدر یاۋروپاده مقبول بولغان دورت پولك هم دورت باتالیونلی دۋیزیه اصوللری حاضرگی زمان صوغشلرنده بیك اوڭغایسز هم بیك ایسکرگان اصول بولدقندن، ترکیه اوزینڭ عسکرلرن اوچ پولکلی هم باتالیونلی دۋیزیه‌لردن ترتیب قیلا. هربر دۋیزیه‌گه آتلی عسکرلر پولکی ایله طوبچی عسکرلر فرقه‌سی ده کرته. بوندن صوڭ ترکیه‌نڭ عسکری اوشبو توبه‌نده مذکور صورتده بولاچق.

ترکیه‌نڭ بتون نظامی عسکرلری صلح زماننده دورت نظارت (اوکروغ)غه بولنه‌چك، بونلردن هرقایوسی مخصوص بر ناظرنڭ قارامقنده بولوا وستینه آنلر اوستندن ده نظارت قیلو اوچون بر باش ناظر تعیین ایدله‌چك. هر نظارتنڭ اوزینه مخصوص اینتیندانتستۋا، مهندسلك اداره‌لری هم گینیرالنی اشتاب آفیتسه‌رلری طرفندن اداره ایتله طورغان اشتابلری بولاچق. هربر نظارتنڭ قول آستنده لزومینه قاراب ۲–۳ کورپص عسکر بولاچق. هربر کورپصده ۲–۳ دۋیزیه، هر دۋیزیه‌ده اوچه‌ر باتالیونلی اوچ پولك بولاچق. بو دۋیزیه هربرسی اچنده بر باتالیون اوقچیلر فرقه‌سی، بر پولك آلتی باتاریه‌لی طوبچیلر فرقه‌سی هم بیش اسکادرونلی آتلی عسکرلر پولکی بولاچق. بوندن ماعدا هربر کورپصقه بر باتالیون صاپیرلر فرقه‌سی، بر تیلیگراف روطی، بر تیمر یول باخوداشچیلر پولکی، آفتامو-بیلچی‌لر کاماندا‌سی هم هواده اوچوچیلر کاماندا‌سی بولاچق.

بوروشچه اصلاحات یاصاغانلن صوڭ ترکیه عسکرینڭ نیقدر آرتقانلغن توبه‌نده‌گی صیفرلردن کوررگه ممکن. برنچی نظارت محمود شوکت پاشا قول آستنده بولاچقدرکه اول استانبول وادرنه طرفلرنده‌غی عسکرلرگه نظارت ایده‌چکدر. اصلاحاتقه قدر بو اورنلرده مجموعی ۱۰۲ باتالیون عسکر بار ایدی. حاضر مجموعی ۱۲۸ باتالیوندن عبارت، اوچه‌ر دۋیزیه‌لی ٤ کورپص عسکر بولاچقدر. صوڭره ایکنچی نظارت هادی پاشا اداره‌سنده بولاچق، اول مناستیر، سلانیك هم اوسکوب طرفلرنده‌غی عسکرلرگه نظارت ایده‌چکدر. اوّلده بو یېرده جمعی ۸۵ باتالیون عسکر بار ایدی. اوچه‌ر دۋیزیه‌لی اوچ کورپص ایله ینه اوچ خصوصی دۋیزیه ایله جمعی ۱۲۹ باتالیون عسکر بولاچقدر. اوچنچی نظارتنڭ ناظرلغینه سابق ٤ نچی کورپص کاماندیری عثمان پاشا تعیین ایدله‌در. بو ناظر ارض روم ایله روسیه سرحدنده‌گی عسکرلرنی اداره قیلاچقدر. بو طرفلرده اوّلده ۵۱ باتالیون عسکر طورادر ایدی، حاضر ایسه بو اورنلر ۷۰ باتالیوندن عبارت اوچ کورپص عسکر ایله، آنڭ اوستینه ینه ٤۵ پولك آتلی عسکرلر بولاچقدر. دورتنچی نظارتقه بغدادوالیی هم ٤ نچی کورپصنڭ کاماندیری ناظم پاشا تعیین ایدله‌در. بو کشی دمشق هم موصل طرفلرنده‌غی عسکرلرگه نظارت ایته‌چك: اوّلده بونده ۲۲ باتالیون عسکر طورا ایدی حاضر ۷۰ باتالیون بولاچق. آنڭ اوستینه بو نظارتلر خارجنده یمنده ۲۰ باتالیون هم حجاز ایله طرابلسده خصوصی دۋیزیه‌لر بولاچق. حاصلی‌گنه ترکیه‌نڭ اوّلده‌گی ۲۹۸ باتالیون عسکری اورنینه، بوندن صوڭ ٤۲۷ باتالیون عسکری بولاچقدر.

بو صیفرلرده ئلی ترکیه‌نڭ قوتینڭ نی قدر ایکانلگن تمام کورسه‌توب بتوره آلمیلر. چونکه بونده ذکر ایدلگان مقدار فقط نظامی عسکرلرگنه درکه بونلر آراسینه کادر باتالیونلری داخل توگل. بو صوڭغی ترتیبلرنی ترکیه حکومتی یاپونیه‌دن اورنگان، ترکیه‌ده‌ده بوندن صوڭ یاپونلرده‌غی روشچه هر بر پیاده عسکرلر پولکنده اوچ باتالیون خدمتده‌گی عسکرلردن ماعدا کادرلر پولکی‌ده بولاچق درکه بونلر صلح زمانلرنده گارنیزونلق خدمتنده بولاچقلر هم یاڭا آلنغان عسکرلرنی اویرته‌چکلر. صوغش زمانلرنده پولکنڭ کیموگان عسکرلرنڭ اورنلرن طوتراچقلردر. ترکیه‌نڭ نظامی عسکرینڭ حالی اوشبودر. ردیف عسکرلری طوغریسنده‌ده زور اصلاحاتلرنڭ بولاچغن کوته‌لر.

خارجی خبرلر

ترکیه. استانبولدن آلنغان خبرگه قاراغانده بو آراده عسکریه وزارتنده بیش آفیسه‌ردن عبارت کامیسیه عزت فؤاد پاشا تحت ریاستنده گینیرالنی اشتابنی اصلاح قیلو حقنده مذاکره ایتکان. آنی اصلاح قیلو عبدالحمید خان زماننده آتالرینڭ یاکه دوست ایشارینڭ اجتهادلری سایه‌سنده آفیسه‌رلك درجه‌سن آلغان آفیسه‌رلرنڭ مستحق بولماغانلرن اورنلرندن چغارودن عبارت ایکان. کامیسیه بوندن صوڭره آندی آفیسه‌رلرگه عسکری فنلردن امتحان طوتدرورغه، امتحان بیره آلماغانلرن درجه‌لرندن توشروب، عسکر آراسینه ییبه‌رورگه وآنده حربی اشارگه مهارتلرن کورسه‌توب طوروا اوچون، تیکشروچیلر قویارغه، اگر آنده‌ده کیمچیلکلری معلوم بولسه، ینه‌دن حربیه مکتبنده اوقوتورغه یاکه اورنلرندن چغاروب ییبه‌رورگه قرار بیرگان. بواش عبدالحمید خان زماننده آفیسه‌ر بولغان کشیلرنڭ عدم ممنونیتلرن موجب بولغان. آنلرنڭ عسکریه وزیری محمود شوکت پاشادن ناراضیلقلری کوندن کون آرتمقده ایکان.

◆◆

بو کونلرده عربستانده فتنه‌چیلر ایله ترك عسکرلری آراسنده بیك قوّتلی مصادمه واقع بولغانلغی استانبولدن آلنغان تیلیگرامدن آڭلاشلدی. یمنده امام یحیی تحت ریاستنده درویشلر ترکلرگه هجوم ایتکانلر ایکان. هر ایکی طرفدن آتشو برنیچه ساعت قدر دوام ایتکان. ایکی یاقدن‌ده مڭدن آرتق کشی مقتول ومجروح بولغان. صوڭره امام یحیی عسکرگه قارشی طورا آلمیچی کیری چیگه‌رگه مجبور بولغان.

دمشقدن کیلگان خبرگه نظرا حوراننده صوڭغی کونلرده بولغان محاربه‌ده ترکلردن ۱۱ آفیسه‌ر هم ۱۶۰ نفر عسکر مقتول ومجروح بولغان. بدویلردن ۵۰۰ کشی ئولگان هم ۱۸۰۰ کشی جراحتله‌نگان.

◆◆

«ژون ترك» گازیته‌سنده داخلیه وزیری طلعت بکنی بیك قاتی انتقاد قیلغان برمقاله درج ایتلگان ایدی، حقیقتکه خلاف سوزلر یازغانلغی اوچون، محرری حکمگه بیرله‌چك بولغانلقدن، مصرغه قاچوب کیتکان.

◆◆

ترکیه‌ده حریت آلغان وقتده عسکرنڭ باشنده طورغان مشهور نیازی بك آورو قیلغان ایدی. باب عالی آڭا عمری بوینچه پینسیه بیرورگه قرار ایتکان.

هندستان. بو کونلرده هندستانده‌غی گا-یورشهرنده مسلمانلر اسپیزد یاصاب، خلق آراسنده معارف طاراتو هم هندستانغه استقلالیت آلو حقنده اجتهاد ایته‌رگه قرار بیرگانلر. آنلر بوندن صوڭره هندیلر ایله برگه حرکت قیلو حقنده عمومی اسپیزد یاصامقچی بولالر ایکان. بواش اینگلیزلرنڭ عدم ممنونیتلرن موجب بولغان.

هندستاننڭ معتبر انلرندن آغا خان جنابلرینڭ اونیۋیرسیتیت تأسیس ایتو اوچون، ٦٦,٦٦۵ صوم اعانه بیرگانلگی بومبایدن آلنغان تیلیگرامدن معلوم بولدی.

صوغش احتمالی. یاپونیه ایله قتای هم آمیریکه آراسنده صوغش باشلانو احتمالی گازیته‌لرده ینه‌دن یازلا باشلادی. فرانسیه‌ده اقصای شرق اشلرندن خبردار کشیلردن نودو بوخصوصده «ژورنال» گازیته‌سنده اوشبو سوزلرنی یازا:

«صوڭغی کونلرده هریېرده یاپونیه بله قتای آراسنده محاربه بولو احتمالی بیك کوب سویله‌نه باشلادی. بو حقده‌غی خبرلر رد ایتلسه‌لرده، آڭا اعتبار قیلورغه یارامی. چونکه بوندی واقعه‌لرده سویله‌نگان سوزلرنی تکذیب قیلو هروقت بولا طورغان اش. هرنیچك بولسه‌ده، بو خبرلرگه اهمیت بیرمیچی هیچده ممکن توگل. یاپونیه قتای ایله صوغشورغه تلی. صوڭغی یللرده قتاینڭ عسکر وفلوطن اصلاح قیلورغه طرشووی یاپونیه‌نی بیك زور خفاغه توشوردی. چونکه قتاینڭ عسکر وفلوطی اصلاح قیلنوب بتکاچ، یاپونیه آڭا قارشی طورا آلمایاچق. اول وقتده قتایلر یاپونلرغه مملکتلرنده خوجه‌لق قیلورغه ایرك بیرمه‌یه‌چکلر، شول سببدن یاپونیه حاضردن اوك قتای ایله اشن بتررورگه تلی. قتای ضعیفله‌نگان تقدیرده صاتو اشلرینه ضرر کیله‌چگی معلوم بولغانلقدن، ایکی آراغه آمیریکه‌نڭ قوشمه جمهوریتی‌ده کیلوب قاتشاچق. اول‌ده قتای یاغندن یاپونیه‌غه قارشی باراچق. حاضرگی کونده آمیریکه حکومتی بیك اجتهاد ایله صوغش پاراخودلری یاصاتووننده دوام ایته. یاپونیه حکومتی پاناما کانالینڭ تمام بولووندن‌ده بیك قورقا باشلادی. چونکه اول قازلوب بتکاچ، آمیریکه‌غه قتایغه یاردمگه کیلورگه بیك اوڭغایلی بولاچق. قوشمه جمهوریتینڭ صوغش باشلانغان تقدیرده قتاینی یاقلایاچغنده شبهه یوق» دی.

غانده قوشمه جمهوریت حکومتی بوندن صوڭره یاپونی آمیریکه‌غه هجرت ایتودن منع قیلمقچی بولا ایکان. بواش یاپونیه‌ده آمیریکه‌لیلر خلافینه بیك کوب سوزلر سویله‌نوگه سبب بولغان.

ایسپانیه ایسپانیه‌ده وزیرلر کابینیتی کارول آلفونسنڭ امری ایله استعفا قیلغان ایدی. باش وزیر کانالیخاس تحت ریاستنده ینه‌دن یاڭا کابینیت تأسیس اولندی. باشقه وزیرلر اورنینه ایکنچی کشیلر تعیین قیلندیلر.

یاڭا کابینیتنڭ پروگرامنده خلق آراسنده دینی تعلملرنی بتروب، دنیاوی فنلرنی طاراتور، هم عسکر آلونی عمومی یاصارغه طرشاچق بیان ایتلگان.

ایمپیراتور فرانس یوسف‌نڭ آورووی. آۋستریا-ۋینگریه‌نڭ ایمپیراتوری فرانس یوسف آوری باشلاغان ایدی. بو کونلرده حالی براز یاخشیلانا بارغانلغی حقنده ۋیندن تیلیگرام آلندی.

اوچلی اتفاق پادشاهمز حضرتلری پوتسدام شهرنده رومانیه ایمپیراتوری ۋیلهلم ایله کورشکان‌قنده روسیه، گیرمانیه هم آۋستریه حکومتی آراسنده ثلاثی اتفاق یاصاو حقنده اکره بولغانلغی چیت مملکت گازیته‌لرنده کورندی. آنگلیه هم فرانسیه گازیته‌لری اوشبو اتفاق سببلی روسیه، آنگلیه هم فرانسیه آراسنده‌غی اتفاق مثلثکه خلل کیلودن قورقوب یازا باشلاغان ایدیلر. گیرمانیه گازیته‌لری بو طوغریده خفالانماسقه کیڭاش بیرلر. «ایمپیراتورلر کورشکان وقتده بیوك بیرسیه مسئله‌سینه اهمیت بیرلدی. روسیه، گیرمانیه هم آۋستریه آراسنده اتفاق یاصاو مسئله‌سی مذاکره‌گه قویلسه‌ده، تمام لماغان ئه‌لی. اول اتفاق یاصالغان تقدیرده‌ده آنگلیه هم فرانسیه‌غه ضرر کیلمه‌سك» دیلر.

آۋستریه‌نڭ ولی عهدی فرانس فیردیناندنڭ پیتربورغه کیلوب، شاهمز حضرتلری ایله کورشه‌چگی یازلغان ایدی. بوده مذکور حکومتلر آراسنده دوستلق باشلاناچغینه دلالت قیلا.

آنگلیه. آنگلیه داخلیه وزیری لوید جورج خدمتلرن ایمگه‌نودن، قارتلقدن هم آورودن سترافاوات ایتو حقنده لائحه توزوب پارلامینتقه تقدیم قیلغان. اوشبو لائحه‌گه ۱٦ یاشدن آلوب، ۷۰ یاشکه قدر بولغان اشرنی استراخاوات

بزده تاریخی اخلاقی–غومانیتارنی اثرلر.

شاکردلك آدابی، تواریخ انبیاء کرام، هجوی اثرلر، آیانچ، بیللیتریستیکا، فاتح امیرخان، تاتار قزی.

I

بولا وقتلر . . . اوزگنی مکتب اچنده، کوزگا قاراب تیلمرشوب اوطرغان شاکردلرڭ آلدنده کوره‌سڭ. سینڭ جان ایله سویگانڭ برنیچه اون یاش اوسکرملر روحا، وجودا سیڭا توجه ایتکانلر؛ همه‌سی سیندن نرسه‌در آرزو ایته‌لر . . . بیلگولی، آلار سینڭ کیچه سویله‌گانڭ شیکللی برار قزقلی حال یاکه واقعه‌نی ترسیح ایتووڭنی کوته؛ آلارنڭ فقط برسکونت وملایمت ایله کورسه‌ته بلگانلری حال سوزلرینه قارشی اوزڭنڭ آلارغه بورچلی ایکانڭنی وجدانا اعتراف ایته‌سڭ. سوبله‌یسڭ‌ده. بلنه، که آلار تاریخی–اخلاق نرسه‌لرنی سویه‌لر.

کیچدن آندن موندن–روسچه ترکچه‌دن جییشدروب قویوب، درس طالفیلری صوڭنده آلار قارشوسنده قزقلی برار مبحث آچالسه‌ڭ آلار شادلانا، آلارنڭ اوزلرنده بر منتدارلق حس ایتکانلگی یوزلرینوك چغوب قالا. سین‌ده، بیك زور وظیفه‌ڭنی اوستدن توشورگانده‌گی شیکللی ایرکن بر طن آلوب، آچق یوز، کوڭل طولی صحبت ایله صنفدن چغه‌سڭ.

مونه بروقت‌تون یارملرنده بوله‌گه برنیچه شاکردکیله؛ محبانه برسلامدن صوڭ: «معلم افندی، اوتکان کونلرده سویله‌گانڭز حادثه‌لرگه دائر یازلغان اثرلرنی کورسه‌ته‌ڭزله، بوش وقتلرده مطالعه ایته‌ر ایدك» دیلر.

شاشوب قالاسڭ . . . جواب بیروب بولمی؛ یوزگه اختیارسز قزللقلر چغا، ئق، مق ایته‌سڭ، آوزگه همان ادبڭنی حمایه ایته‌رلك برسوز توشمی. آبدراغاچ: «یخشی بارغز ئه‌لی، آندای نرسه‌لرنی طابسه‌م بلکه بتشدرورگه طرشورمن» دیسڭ. باشلرن توبان صالوب اشانمغان توسلی چغوب کیته‌لر.

سینڭ کوڭلڭنی برعارلك–اویات قاپلاغان بوله، وجدانڭ ئه‌رنی. شاکردلرڭنڭ یوراگنه علم قوتقیسی طوتورغانسڭ آلار شونڭ ایله زهرلنگان، صوصاغانلر؛ آلار باش ایه‌وب سیندن یاردم صوری، سینڭ قولڭده برچاره‌ڭ یوق. طاغن یتمه‌سه: ایرته‌ئلی درست‌گنه تاتار ملتی بار، آنڭ تلینده کتابلری‌ده بار؛ آنڭ ادبیاتی عرشلرگه چغوب بارا، دیب یالغانلاغانسڭ.

آلار مکتبنڭ کتبخانه‌سن آقتاروب کیلگانلر، اوزلرینڭ یاراتقانلری تاریخی اخلاقی برائر تابالماغانلر. مونه ایندی‌سین یالغانچی، عین آوز تیگرمه‌نی. یالغزدن یالغز اویلانه باشلیسڭ . . .

اوزڭنڭ شاکردلرگه مناسبتڭ ایرکلی، ایرکسز ایسکه ترشه.

اول بیچاره‌لرنی اوزڭنڭ تقدیس ایتکانڭ «تاتارلق» بارابانینه ته‌گه‌رچ ایته‌رگه طرشقانڭ خاطرگه کیله: آلار اوزلرینڭ اوتکنلك ایله بالقیغان استعداد فطریلرن سیڭا باش ایدرگان؛ آلارنڭ روح تزگنلری سینڭ قولڭده. آلار بر یاقنی کون وبخت اچینه توشسه‌ده بیك خوب، سینڭ ثمرهٔ غیرتڭ بولاچق ایدی.

آخرچیکده وجودڭنی قاپلاغان عذاب طویغوسی چداتمی، بولمه‌ڭده‌گی کتبخانه‌نی آقتارغالاغان بولاسڭ.

ئه‌نه اشقافنڭ بر بولمه‌سنده تاریخی اخلاق، اجتماعی اثرلر قسمی کیره‌که‌سی «شاکردلك آدابی»، تاریخ انبیاءلر، بر ایکی کشینڭ ترجمه حالی وباشقه‌لر. مونڭ اوّلگیسی مکتب دورنده‌گی یاش اوسکرملرنڭ تربیهٔ اخلاقیه‌سینه تگلوب یازلسه‌ده، آنی برشاکردکه «مه! سین شونی اوقوب چق ئه‌لی!» دیب بیرورگه اوزڭدن اوزڭ اویالاسڭ. چونکه مونڭ مندرجاتندن چغا طورغان موعظهٔ ادبیه‌لر قارتاق ایله قالینایغان طوتلی یوراکلرنڭ طویغولرندن ینه برنیچه درجه قاطی، کورگنسز قالون وطوپاس بر نرسه‌لر. مونداى یووان وصالقون روشده یازلغان برائر صاف فطرة حالنده‌گی بر یاش اوسکرمنڭ روح ملکیسی برله‌نیندای تناسبمی قبول ایتسون!. آنڭ اوستینه بو اثرنڭ $\frac{3}{4}$ ی عربچه‌دن جییلغان عباره‌لرینڭ چوالچق وآڭلاشسزلغی‌ده اعتبارغه آلنسه، باش اوسکرملرنڭ یوراگینه اخلاق براز صالو خدمتندن مسافه‌لرچه یراقلاشه‌در.

بو کتاب .Гуманитарный بر اثر بولو نقطه‌سندن شولای. امابعض برمدرسه‌لر بزده «قرائت ترکیه» اورنینه اوقلغانن ایسکه توشورسه‌ڭ (مین ۵–٦ بیك آرونه مدرسه‌لرنی بلم، رشدی صنفلرنده قرائت ترکیه اوچون شونی یورته‌لر) بیچاره ملتمزنڭ ومعلملرمزنڭ حالی تعریض وتقریضدن توبه‌ن وکولنچ برحالده ایدکی کورله. مونده نیندای معیشت اولگیسی‌ده، نیندای یاشلرده درد اویغاتورلق برنرسه! نیندای دنیا معلوماتیده، نیندای یه‌ملی خودوژستۋا!

اشقافنڭ شولوق قنده ۱۵–۲۰ تورلی تاریخ کتابی یاطا. بونڭ بر ایکیسی تورلی اسملرده، باشقری ایسه همه‌سی تاریخ انبیا. مندرجه‌لر طبیعی اوزبزنڭ ایسکی کتابلرده اوقغا تاریخ مقدسکه باشقه برنرسه بولمی ای.

فقط قایسی برشوما تل‌لیره‌ك بوز یگتلر طرفندن یغانلرنده وقائع مقدسه‌نڭ تاریخ یتشدن روشدن‌فارمالنیراك بر روشده، کیفی بان وضعیتده چقغالنلغی کورنه . . . یازور اچنده یاکیغنه مکتبدن یاطلاب چقغانی لوماتن تزگان ساده تل یاش مؤلفلر، بیك رسیاسی محررلر، بیوك ایدیئالیسنلرده رنگالی. لکن ئلله نیندای دیپلوماتلر یاده شول اهل اسلامنڭ اعتقاد ایتکانی تخ مقدس ایندی: آنڭ اوزینه محض قطعی منشأ (Источникъ) نه‌ناتورغان بولمشی، یازلا تورغان تیب ولیکاسی بارکه، اول اوز اورننده ثابت کیفی توگا آنڭ اوستینه اوسته‌له تورغان زخرفه (Украшеніе)لر ایسه آنڭ اوزاورننده‌غی شرفینه (Профанація) گنه. دورستی، برلڭ آچق اوزتلنده ٤۳ تورلی تاریخ انبیا چاقده ٤٤ نچیسینه اول چاقلی لزومده یوق. صودقه کیلیك. بولار صنفلرده‌فن (Пɪметъ) ایتلوب کوبدن اویره‌تلگان بوله، بطشنده مطالعه ایتو

خدمتکارلرنڭ اوزلرندن ویسی حکومتدن هم خوجه‌لردن آلنورغیشلی.

آنگلیه‌نڭ یا گا پارلامینتی اعضالرنڭ کوبسی حریتطرفدارلان عبارت بولغانلقدن، اوشبو لائحه آنگلیه‌نڭ حریتپرور حکومتی تله‌گا قبول قیلنووی امید ایتله.

سابق شاه. ایران سابق شاهی محمدعلی بوکونلرده پارشهرینه کیلدی.

نصر الملك. ایران هینه نائب بولوب صایلانغان نصر الملك عارا بایرامی صوڭنده ژیناشهرندن ایرانغه توب کیته‌رگه قرار بیرگان. اول روسیه آرا اوتوب کیته‌چك. روسیه و آۋستریه حودنده آدیسه‌دن نصر الملك نی آلورغان پویزد ئه‌لی همان کوتوب طورمقه‌لگان.

ترکیه. ترکیه لامینتندن صول دیپوتاتلرنڭ سینوب دیپی رضانورنی حبسخانه‌ده یاوب طوتونی مأمورلرنی انتقاد قیلوب، نطق سویلری ترکلر آراسنده بایتاق قیل وقال‌لرسبب بولدی. بواشنی اعتبارسز قالدرغا تقدیرده خلقنڭ حکومتدن ناراضیلغی و احتمالی بولغانلقدن عسکریه وزیری محمود شوکت پاشا رضانورنی حبس قیلو هم باشقه بوسلرنی اذا قیلوحقنده تفتیشلر یاصار قرار بیرگان.

قطای.

ایشتلدکینه کوره اورمچی شهری تیره‌سنده‌گی طاغلرده نت وکراسین چغارمق ایچون قطایلرتندن بر شاختا آچلو سببلی خلقغه بایتاق پایلقلر وجودکه کلمشدر.

جنوبی قطعه‌غی تیری یاری وباشقه شوندی خام ئه‌لر روسیه‌گه کیتریلوب صاتلا یاکه تر ایله آلماشدریلا ایدی. لکن کون تاول، روسیه‌نڭ جراق جیرلرنده اشله‌نوب کیلگانگه قطای اچینه یاکه قطای چیتنه روب جیتکانچه بیك قیمتکه توشه؛ حالبوکو زلرندن چقغانچی تیری بیك آرزان صاتدر. قطایلر شونی ملاحظه قیلوب شمدوزتاوارلرینی اوزلری اشله‌ب کیه‌رگه تله‌رندن اورمچی شهرنده زور بر کاژیۋینه زاۋود آچاچقلر.

بو زاۋ آچلوب اشلی باشلاسه البته روسیه کونلدن آرزان توشوره‌چگی معلومدر.

مخبر.

داخلی خبرلر

موسکۋاده وحشیلر.

گاللانیه‌ده نوۋی گۋینیه دیب آتلا طورغان بردن اوچ وحشی آلوب قایتا موسکۋاغه کیلگان. بووحشیلرنی نوۋیسیمژای هم دلاکا دیب آتیلر. اوزلری کای-کای نسلندن. بووحشیلرنی قارارغه تله‌وچیلر بیك وب بولسه‌ده، یانلرینه اهل فنوندن باشقه کشی کرتامی.

وحشیلر کونی بوینچه یوقلیلر. فقط آچقغاچقنه اویانوب آشیلرده طاغی یاتالر. یا بسه پرافیسورلر کیلگانده اویاتالر. بونلر آشاب بترگاچ، آشنڭ قالدغن چه‌ینه‌ب آوزلرندن چغاروب باشلرن بتون ته‌نلرن شونڭ ایله صلیلر. حاصل برته‌ملی نرسه بولسه، شونڭ ایله ته‌نلرن اشقیلر. آنلردن هر وقت ناچار ایس کیلوب طوروینڭ سببی‌ده شوشی بولورغه کیره‌ك.

بووحشیلرنڭ حاضر وطنلرندن چقغانلرینه ۱۸ آی. شول وقتدن بیرلی سیاحت قیلالر. شول وقت اچنده بونلر فقط اوچ نرسه‌گه‌گنه عجبسنگانلر. برسی پاراخود سۆیستوگی، قوزاق صزغرتقان طاوش هم عادی پچاق.

پاراخود قچقرتقانده بونلر بیك شادلانشوب، کولشوب وحشیلرچه بیورگه طوتنالر ایکان. قوزاق طاوشینه‌ده شولای اوق. اما پچاقنی کورگاچ ایسه‌بله‌رگه اوز آرا سویله‌شورگه طوتنالر ایکان.

موسکۋاده بونلرنی کوررگه تله‌وچیلر بیك کوب بولغانلقدن کوفاکوس اگریلی اورن طابسه برنیچه کونگه موسکۋاده قالورغه قرار بیرگان (بو وحشیلر ۳۶ گرادوس یلیلقده طورورغه اویره‌نگانلر). شونڭ اوچون صالقن تییودن قورقا. حالبوکه ایلڭ اهمیتلی اش آنلرنی سلامت کیلش گاللاندیه‌گه ایلتوب بیتکرور.

بوندن اوّلده برنیچه مرتبه، شول اوزلری تبعه‌سنده بولغان وحشیلردن بر‌ر کشی آلوب کیلورگه، نوۋی گوینیه‌گه بارسه‌لرده هیچ برنرسه‌گه موفق بولا آلماغانلر ایدی.

عالی مکتبلرده.

کوبدن توگل روسیه‌نڭ عالی مکتبلرنده چووالولر بولوب اوتدی. کوبسندن برنی قدر اوقوچیلر، شول چووالو آرقاسنده مکتب خارجنه طاشلانیلر.

خصوصا آدیس وپیتربورغ شهرنده‌گی اونیۋیرسیتیتلرده بولغان چووالولر روسیه خلقی آراسنده بیك زور قیل قالگه‌سبب بولدیلر.

آدیسه‌ده، اونیۋیرسیتیتکه پالیتسه کرگان وقتده بر آز آطشوب بولوب ایکی یاقدن برنیچه کشی مجروح بولدی. لکن آدیسه‌ده بولغاننلغی معلوم توگل. چونکه حاضر اونیۋیرسیتیتلرده ایکی تورلی فرقه بار. بر تورلیسی بزگه سیاستکه قاتشماسقه، فقط اوقو ایله‌گنه مشغول بولورغه کیره‌ك — دیلر. بونلر «آکادیمیستلر» دیب آتالالر. بونلر کرچه ظاهرده اوقو طرفنده بولوب کورنسه‌لرده، باطنده باری برسیاست ایله شغلله‌نوچیلردر. چونکه آکادیمیستلر فرقه‌سی سایوزچیلر پارتیه‌سی طرفندن یاصالالر.

ایکنچی فرقه دارالفنوننڭ آفتانومیه‌لی بولوون هم استودینتلرنڭ سیاستکه دخالله‌نورگه تییشلگن طالب استودینتلر. آکادیمیستلر حاضر البته بیك آزلر.

آدیس واقعه‌سنده‌ده قان توگلوگه شول آکادیمیستلر سبب بولورغه کیره‌ك دیب اویلیلر. چونکه آنلرنڭ کوبسی قوراللی بولغان. اما جیین یاصاو طرفنده بولغان ایکنچی فرقه استودینتلرنڭ برسنده‌ده قورال بولماغان.

بواشنی تیکشرو اوچون پیتربورغدن مخصوص برکامیسیه‌ ییبه‌رلدی. بوکامیسیه‌نڭ غینوار اورتالرینه قدر آدیسه‌ده قالووی احتمال طوتلا. چونکه برنیچه یوزله‌ب استودینتنی استفسار قیلورغه کیره‌ك.

دومادە بوحقده یعنی پالیتسه‌نڭ اونیۋیرسیتیتکه آطووی حقنده صول دیپوتاتلر زاپروص یاصاغانلقدن، حکومت مخصوص کامیسیه ییبه‌روب تیکشرتورگه لزوم کورزدی.

قرغزلر.

بعض یبرلرده ئه‌کرنله‌ب قرغزلرده اوزلرینه مخصوص بیر بولدروب کوچمه‌لکدن چقاباشلادیلر.

بویل مای چیسلاسنده چیردین ژولصنده‌غی قرغزلر سلطان قاراتایف ایله پیتربورغه برنیچه وکیل ییبه‌روب بیر بولوب بیرونی صوراغان ایدیلر. بو قرغزلرغه‌ده مهاجرلرگه بیرلگان شیکلی، هر ایر دوشقه ۱۵ دیسه‌تینه اشکه یاراقلی بیر بیرله‌در.

چیر دین ژولصینه قرغزلرغه بیر بولوب بیرو اوچون مخصوص مأمورلر ییبه‌رلگان ایدی. حاضر معلوم بولدغینه کوره قرغزلردن ۹۰۰ یوز عائله‌گه ۱۵ر دیسه‌تینه‌دن بیر بولنوب بیرلگان. البته بو ۱۵ دیسه‌تینه زراعتکه صلاحیتلی بیرلردر. آندن باشقه ینه زراعتکه صلاحیتسز بیرلرده بیرله‌در. هر ایکی تورلیسندن شول ۹۰۰ عائله‌گه بارسی ۹۰ مڭ دیسه‌تینه قدر بیر بولنوب بیرلگان.

موسکۋا مخبرینه دوما رئیسی گوچکوفنڭ سویله‌وینه نظرا دوما ایله صاۋیت آراسنده کوندن کون اختلاف آرتابار واحتمالی بار. هم اول تقدیرده دومانڭ اشلری صاۋیت قارشوسنده صفر درجه‌سینه توشه‌چکدر.

دوماده قبول ایتلگان نظام لائحه‌لری صاۋیتده دوما تحریر نچه فقط بر ایکی طاوشنڭ اکثریتی ایله‌گنه قبول ایتله.

بوطریقه دوما ایله صاۋیت آراسنده اختلاف چغوب طورووی، روسیه‌نڭ سیاسی اشلرینه بیك ناچار تأثیر ایته‌در.

راژدیستۋا تعطیلندن صوڭ گوچکوفنڭ ئه‌یتووینه قاراغانده، دوماده اوشبو مسئله‌لر قارالاچق: پیتربورغده کانالیزاتسیه یاصاو، ایسرکلککه قارشی طورو، بودژیت، اشچیلرنی استراخاوایت آیتو وباشقه‌لر.

تورلی خبرلر.

— ۲۰ نچی دیکابرده پیتربورغده پورت آرتور محافظه‌چیلرندن بارون ئه. ن. شینسنوۋیچ وفات بولدی. متوفی روس یاپون صوغشی وقتنده «ریتۋیزان» اسملی برانینوسنڭ کاماندیری بولوب، پورت آرتورنی محافظه‌ده کوب خدمت کورسه‌تکان عسکریلردن ایدی.

— صالداتلرنی هم آنلرنڭ عائله‌لرن حمایه قیلو حقنده دولت دوماسینه نظام لائحه‌سی کرتله‌چکدر.

— آستراخان گوبیرزاسنده، قرغزدالاسنده چوما آوروۋینه قارشی تدبیرلر قیلو اوچون پیتربورغدن آستراخان گوبیرناتورینه یاردمگه ایکی طبیب ییبه‌رلگان.

— پیتربورغده میراثدن استفاده قیلو اوچون قرده‌شی و بر طبیب طرفندن بوتورلین نام بر کشی آغولانوب اوترلگان ایدی. حاضر بواشنی همان تیکشره‌لر. شاهدلرده کوندن کون آرتا بارا. هر ایکی طرفدن ۳۰۰له‌ب شاهد چاقرلاچق. محکمه‌ده اشلری بر آیغه قدر صوزلووی احتمالدر.

— اوتکان سنه دوما اعضالرندن گراف اوۋاروف ایله گوچکوف دوئیلگه چقو سببلی بر آی گا اوپتۋاختده یاتارغه حکم ایتلگانلر ایدی. گوچکوف ایکی آتنا قدر یاتقاننڭ صوڭنده پادشاه حضرتلری طرفندن عفو ایتلگان ایدی. ایشتلدکینه کوره گراف اوۋاروف‌ده تیز کونده گااوپتۋاخته‌غه کره‌چك ایکان.

— غرب شمالی تیمر یولندن، اوچنچی کلاص ۋاگونده یانغن بولوب یولچیلردن اونلاب کشینڭ ضررلانغانلغی یازلغان ایدی. حاضر معلوم بولدغینه کوره، یانغن چغوغه یولچیلرنڭ برسینڭ باگاژنده بولغان بر شیشه ایفیرنڭ شارطلاوی سبب بولغان ایکان. ایفیرنڭ خوجه‌سی هم یانغنده‌غی ایکی ایبه‌شی اولگان. ۷ کشی بیك قاتی ایمگه‌نگانلر.

— مالیه وزارتینه روسیه-وترکیه بانکه‌سی یاصارغه صوراب عریضه بیرگانلر. چونکه بایلرنڭ فکرنچه، ترکیه ایله روسیه آراسنده تجارتنڭ ناچار بولووی شوندی بانکه یوقلغی سببلیدر.

قزان خبرلری

درس ومذاکره.

Чтенія—бесѣды по искусственному разведенію рыбъ и прудовому хозяйству.

۲۸ نچی دیکه‌برده هم ۲ نچی غینوارده بالقنی صنعی تربیه ایله اورچتو وبالق حوضلری یاصاو حقنده ناۋی کلوب زالنده کوندز ساعت برده اوقو وکیلگاش مجلسی بولاچق. مجلسنی کروب طڭلاو هر کمگه اختیاریدر. بوندی بوش درسلرنی باروب طڭلارغه‌ده وقتی وهوسی ییتمه‌گان کشی علم، فن ومعلومات ایله ایکی آراده‌غی مناسبتن اوزوب مدنیت عالمندن چغارغه واوزینڭ توبه‌نلگینه راضی بولورغه کیره‌ك.

اعانه.

لایش اویه‌زی الوع سلطان آولنده‌غی آچلرفائده‌سینه برادران عثمانفلرنڭ خدمتکارلرندن بر صوم ۲۰ تین اعانه اداره‌مزگه طابشرلدی.

اسکارلاتین آوروۋی. اویه‌ز زیمستواسینه آلنغان خبرلرگه قاراغانده بو آراده قزان اویه‌زنده اسکارلاتین آوروۋی بیك قوّتله‌نه باشلاغان. برنیچه آولده روژدیستۋا تعطیلینه قدر اشکولالرنی یاوب، شاگردلرنی طاراتوب ییبه‌رگانلر.

ولایت زیمستواسی. گوبیرنسکوی صابرانیه‌نڭ ایلڭ آقتق مجلسنده ۳ یلغه اوپراۋاغه اعضالر صایلاندی. اعضالققه اوپراۋانڭ ایسکی چلینلرندن پلوتنیکوف، آرصیباشف، یۋسیۋیف هم بیرستیل انتخاب ایتلدیلر. گلاسنیلردن هیچ برسی یارتیدن آرتق طاوش آلا آلماغانلقدن، اوپراۋاغه رئیس صایلاو مسئله‌سی ایکنچی جیلشقه کیچکدرلدی. واق بورچ کاسسه‌سینڭ اداره‌سینه رئیس بولوب یۋسیۋیف اعضالققه صولوۋیوف هم دیمیرت صایلاندیلر.

شهر دوماسی. شهر دوماسینڭ ۲۱ نچی دیکه‌برده بولغان مجلسنده آطلرغه هم ایکیپاژلرغه آلم صالو مسئله‌سی مذاکره‌گه قویلدی. شهر اداره‌سی بوطوغریده تۆزوگان لائحه‌سنده آطلرنڭ باشینه ۸ر صوم، ایکیپاژلرنڭ بر آطلیلرینه ۶ صوم، ایکی آطلیلرینه ۱۰ صوم آلم صالونی معقول کورگان ایدی. گلاسنیلرنڭ کوبسی اول قدر کوب توله‌تونی مصلحت کورمه‌دیلر. محمدجان افندی سیداشف‌-اش آطلرینه‌ده هم بای کشیلرنڭ آطلرینه‌ده بر تیگز نالوك صالو عدالت توگل. مینم فکرمچه نالوکلرنی ایکیکه آیرورغه کیره‌ك. بر آطلی کشیلر همه‌سی آز نالوك توله‌سونلر. بردن آرتق آطقه مالك بولغان کشیلردن نالوك کوبره‌ك توله‌تلسون. شهر اداره‌سی طرفندن تعیین قیلنغان صالملرنڭ مقدارن ده کیمتورگه کیره‌ك، دیدی.

نهایت دوما اکثریتنڭ قراری ایله آطلرنڭ همه‌سندن بر تیگز بیشه‌ر صوم صالم جییارغه، ایکیپاژلرنی نالوکسز قالدررغه قرار بیردی. یاکا بیسته‌، گریفکه، یاگودنی، کوزی هم غیژیتسه بیسته‌لرنده طوروچیلرنڭ آطلرینه‌مئکور نالوك صالنمایاچق. صوڭره مجلسده شهر اداره‌سی اعضالغندن استعفا قیلغان بانارسف اورنینه اوپراۋانڭ سابق اعضاسی پوپره‌دوخین انتخاب ایتلدی.

یوللرنی اصلاح. ولایت زیمستواسینڭ مجلسنده کیله‌چك بیش یل اچنده قزان ولایتینڭ ۳۲ بیرزنده ۱۹۵۰ چاقرم اوزونلغنده‌غی یوللرنی توزه‌تدرورگه وآنڭ ۱۱۹۸ چاقرمینه طاش جه‌یه‌رگه قرار بیردیلر. بوننڭ مصارفینه باریسی ایکی میلیون صوم قدر مصارف طوتارغه کیره‌ك بولاچق. بعض بیرلرده کیله‌سی جای کوندن اوق باشلاب، یوللرنی اصلاح قیلورغه کرشه‌چکلر.

آطا ایله به‌ردرو. ۱۳۰ نچی نومیرلی پیتروف اسملی ابزۋوزچیك اونیۋیرسیتیت طاوندن بیك قاتی چاوب توشکان وقتده ۵ نچی چاستنڭ میراوای ما کمی کوپریانوفنی چانا سندن به‌ردرب توشورگان ایکان. صاقلانمیچی چاوب یورگانلگی اوچون، چاستقه آلوب کیتوب، اوستندن بر تاکول قویغانلر.

طاعون هم وباغه قارشی. صوڭغی کونلرده سیبیریه‌نڭ تورلی بیرنده چوما آوروۋینڭ کوندن کون قوّتله‌نه بارغانلغی گازیته اوقوچیلرغه معلومدر. یاز کونده اوشبو آورو ایله برگه وبانڭ روسیه‌ده‌ده

اوچون شرد که بولارنی یوکلاتوده آرتق بر فائده‌ده کورلمی.

شولا آراسنده‌وق ۶-۷ دانه کشینڭ ترجمه‌حال، مع التأسف برسینده یاش اوسکرمار اوچو توگل؛ بولار بارده حکمی، فلسفی. قزقلی ورتلی واقعه‌لرنی آیرم، آیرم صورتده مار (.Изящ) عباره‌لر برله حکایه وقصه طرزجه یوب سویله‌گان بر اثر یوق. بوتون مطبعاتنڭ اچنده قایناشوب‌ده شاکردلرگه بر آز دردناط بیررلك تاریخی-اخلاقی بر نرسه تاباماچ قاراگغی بر مأیوسیت اچنده قالاسڭ. نت تاغینده شول Слѣпцовой لرنڭ ژینیامین فرانقلین، Нрод.биб. کوپیرنیك اودیسه‌ی، طاغی ئله کملرن ترجمه ایتو ایله شدرگان بوله‌سڭ. آندای جیینتق چوربارلر طبیعی ۳ کوندن صوڭ کول بولوب اوچاندی .. ئه‌لیگی تاتار ادبیاتینڭ بارلغینا شاغان یاش شاکردلر نیلر اویلی طورغدر ایندی، آنیسی حاضرگه بیلگیلی توگئه‌لی. هر حالده مسلمان مکتبنده اوتکارگان عمرلری برله حسابلاشورغه اویلامیلر میکا.......

II

بوله وقتلر... خصوصی اشلرڭ سینی یالقتقان بوله؛ زنگده بر طالغنلق، یالقغانلق سیزه‌سڭ. حیاتڭ اوستکه اویگانی کدوراتدن ئه‌زگنه بولسه ده‌رنوب طوراسڭ کیله. باشقه بر یا کیراق حسیاتلر برله یوبانیم دیسڭ. بیالگولی ایندی، اوقوزهری ایله آغولانغان هر کشینڭ مونداى آورلق، طویقلق ساعتنده‌گی یوبانچی کوبراك ادبی نرسه‌لر، بیگرا کده قزقلی کولکیلی Юмористическій اثرلر مطالعه ایتو بوله. شونداى روحی طالغنلقلرغه توشکان چاقده کیلدیلی، کیتدیلی ایتدرب، آلمالی صالمالی عقلدن سویله‌شه تورغان اثرلر سیکا بر درمان وقوة بوله‌چق. اگرچن کولکیلی بر اثر اوقسه‌ڭ وقتلیغنه، بارجه‌یڭنی یوغاتوب بر آنا... خاو... اچنده آلدانوب اوطراچقسڭ. یوراگگنی قابلاغان قاراڭغیلق واسکوربلر یوق بولوب، برشادلق وینگللك حالنده قالاچقسڭ. نهایت بوتونله‌ی روحده یاکروب ایکنچی بر یاڭی وجودلی کشی بوله‌چقسڭ. مع التأسف بزنڭ یاش مطبوعاتمزنڭ آندای Психика لر تیره‌سنده تجربه‌سی بیك آزئه‌لی، اول اوزینڭ مادیتی تیره‌سنده‌ده «تیسه تیینگه، تیماسه بوتاقغه» دیگان توسلیگنه قیلانه. شونیغنه ایتوب کیته‌رگه یاری: ع. کمال افندینڭ بعض یازغانلرنده هیبتکنه شایارو Искра لری کورنگالی تورغان ایدی، بارا، بارا اول شایارولری نیچکدر، برجدینکه آلشندی بوغای.

آندن صوڭ «روس-یاپون صوغشی» وقتنده شاکر افندی محمدف آدریسلی براو (بزنڭ تاتاردن) بیك یخشی آپیتینلاب کوله‌باشلاغان ایدی. دورست، اول نیچکدر صانلرن صوغا، صوغا، بر قنقلداب، برشارقلداب اوزینه برتورلی ایتدروب ته‌مله‌ب کوله ایدی. آنڭ آنیقدوتلرن طڭلاغان کشی‌ده قهقه‌له‌مه‌سه‌ده تبسم ایتمی چدی آلمی ایدی. آنڭ ئه که‌مه‌ته‌له‌ب میر بوینه چغاروب یبارگانی «باطرعلی» آبزیسیده یاریسیغنه بردوراك بولوب اوتدی. شول دورلرده اورنبوردن چغاتورغان هجوی ژورناللرده قزقلی نرسه‌لری اوچراشدرغالی ایدی. بلمیم نی اوچوندر؛ بو آرالرده اولده قیلانمی باشلادی. اگر آنڭ شول آز وقتقنه کولووینه اچن قاتو آلغان بولسه آیانچ....

روسلرده شونداى کیلدیلی، کیتدیلی سویله‌شه طورغان کشیلرنڭ اثرلری ادبیاتنڭ مخصوص برقولونیه‌سن تشکیل ایته، آندای اثرلرنی یازوچیلرغه بیك زور احترام، بیك زور تسینزه بیره‌لر. کچراك دائره‌لرده‌گی طورمشلرنی ادبی بر طرزده تنقید ایته‌طورغان فیلیتونلرده، کوبراك طبیعتنده Юморъ جه‌یله‌گان شایانلر طرفندن یازیله‌در. آخری بار.

حلیم اسکندرف.

باشلانووی احتمال طوتلغانلقدن، پادشاه‌مز حضرتلرینڭ امری ایله قزان، کییف هم طومسکی دارالفنونلرنده مذکور مضلرغه قارشی طورو اوچون کورسلر آچارغه هم شهر کشیلری استعمال قیلاطورغان صولرنی تیکشروب طورورغه قرار بیرلگان.

اوچ آلو. کیچکی ساعت ۹ لرده او. اسملی تگوچی مارجانڭ فاتیرینه نامعلوم خاتون کیلوب، اوی اچینه کرگان‌ده هیچ بر سوز سویله‌میچی تگوچینڭ بیتینه نیندیدر کیسلاتا سیبکان، تگوچی خاتون آنی طوتمقچی بولسه‌ده، مقصودینه ایرشه آلماغان. نامعلوم خانون: «کشی ایری بله یورمه، ماکسیم بله آندی اشڭ بولما!» دیب چقوب کیتکان. او. نی بیتی هم بورنی کیسلاتا ایله تمام یانوب بتکان حالده شفاخانه‌گه ییبه‌رگانلر.

پالیتسه‌نڭ تفتیشی صوڭنده کیسلاتا سیبکان خاتوننڭ کالوگین طاونده یورط خوجه‌سی سیمونفنڭ خاتونی ایکانلگی معلوم بولغان. پالیتسه طرفندن حبسکه آلنغاچ، سیمونۋا اوزینڭ عیبن اقرار قیلغان. «مین اول اشنی تگوچی خاتون ایرم بله یورگانلگی اوچون، اوچ آلو مقصودی ایله اشله‌دم» دیگان.

اینتیندانتلرنڭ اشلری. عسکر کیره‌گی اوچون اشیا آلغان وقتده خیانت قیلوده متهم بولغان اینتیندانتلردن خروتسکی هم برودیزنڭ اشلری ۱۹۱۱ نچی یل باشنده عسکری آکروژنی محکمه‌ده قارالاچق.

تیمر یول مسئله‌سی. نیژنیدن آلنغان خبرگه قاراغانده موسکۋادن بیکاتیرینبورغه صالنورغه فرض قیلنغان یولنڭ نیژنی هم مالمژ آرقلی کیتووی بیك احتمال ایکان. نیژنینڭ شهر دوماسی بو خصوصده بیك اجتهاد ایته.

صوڭغی مجلسلرینڭ برسنده یاڭا یولنی اوز مقصودنچه صالدرو اوچون، ممکن قدر طرشورغه واگر لزوم کورلسه، میلیون یارم قدر مصارف طوتارغه قرار بیرگان. موسکۋا قزان تیمر یولینڭ اداره‌سی‌ده صوڭغی کونلرده موسکۋا بایلری طرفندن تأسیس ایتلگان شرکت طرفینه آوشا باشلاغان. یعنی تیمر یولنڭ قزاننی بر چیتده قالدرووینه راضی بولاچغن اعلام قیلغان.

شول سببدن حاضرگی کونده زۋیه‌قالاسی یانینه ایدل آرقلی تیمر یول کوپرینڭ‌ده صوغلوونده شبهه‌له‌نه‌لر. چونکه تیمر یول طوغریدن طوغری بیکاتیرینبورغه کیتکاچ، قزان اوچون گنه کوپر صالورغه احتیاج قالماچق. بلکه مالمژدن سبر تیمر یولینڭ بر طارماغی قزانغه صالنسه صالنور.

اداره‌گه مکتوب

تونته‌ر واقعه‌سی.

بیان حقیقت.

۱۳ نچی ۱٤ نچی دیکابرده استاناۋای پریستف تونتارده اوچ پراشینیه‌نی تفتیش قیلدی، ۱۷ سنده ایسپراونیك کیلوب بو تفتیشنی پاۋیرکه قیلدی. بو پراشینیه‌لرنڭ برسی ایللی آلتی شاهد برله آول‌نڭ برکشی اسمندن نجیب ملا هم مدرسه‌سی اوستندن بیرلگان. بو پراشینیه‌ده کوب افترالر یازلغان: نجیب ملا مدرسه‌سنده رشیدنڭ ملك بر حدیث ترجمه‌سی، تلفیق الآثار، اشعار ملیه، ینه بر کتاب اوقتلا دیب بولاردن خلاف کورنگان اورنلری روسچه‌غه ترجمه قیلنغان، نجیب ملا مسجد هم مجلسلرده پادشاه‌غه اطاعت لازم توگل، شوشی یول برله بارساق روس قولی آستندن چغارمز دیب سویلی، مسلمانلرنی اتفاق‌غه اوندی، مکربه ایزدنه هم دوما تیلغرامنه قاتشقان مدرسه‌سنه فلاك آصدی‌لر دیب، پراشینیه بیروچی جوابنده بو افترالرنی دعوی قیلمدی، بو کتابلرنی آلدن تابمدم مدرسه‌سنده اوقلغانن‌ده بلمیم بو سوزلرنی سویلگانن‌ده ایشتکانم یوق فلاك کورگانم یوق ایزدغه هم باشقه‌سنه قاتشقانن بلمیم دیب جواب بیردی. شاهدلری ینه شوشی روشده جواب بیردی‌لر، باری ایندیلر ایسکی‌چه اوقتسن یاڭاچه اوقتماسن دیب اصرار قیلدی‌لر، یاڭاده نی عیب بار دیگاچ نی عیب بارن بلمی بز حضرت یاراتمی دیدی‌لر.

شاهدلردن یالغز بر کشی فلاك کوردم دیب ایتدی. ینه ایکی کشی فلاك کوردك دیدی‌لر، بو ایکی پراشینیه‌ده‌گی کشی‌لر توگل، صوڭندن قوشلغان‌لر، بولارنڭ جوابی اوچ تورلی بولدی. برسی فلاك‌نی مدرسه استینه‌سنه ایکنچی‌سی باسقچ ایشگنه اوچونچی‌سی ایشك آلدنده قارغه قاداب قویغانلر دیدی‌لر، ایکی صاژین چاماسی تایاق‌ده آره‌لری تکگان برسی قزل برسی کوك ایکی یاولق دیب، اوچونچی‌سی ایکی آرشین چاماسی تایاق‌ده آره‌لری تکمگان برسی قزل برسی آق ایکی یاولق قش اورته‌سنده دیب ایتدی‌لر، بو جواب‌لرغه قاراغانده پراشینیه‌دن ضرر بولسه کیره‌ك.

ایکنچی پراشینیه ۳٧ کشی اسمندن بو پراشینیه‌نی دعوی قیلوچی بولدی خوجه‌سز قالدی.

اوچونچی پراشینیه ایش محمد حضرت اسمندن تفتیش‌ده اوز ایونده بولدی. بو حضرت بتون اصول جدیده هم نجیب مخدوم اوستندن بیك کوب سوزلر ایتکان ایسپراونیكنڭ بونڭ ایونده وقت بش شاکردی‌ده کیلوب فلاك کوردك دیگانلر واقعه‌نڭ حقیقتی شوشی.

م. ن. ت.

تورلی سوزلر.

کوکده حیات.

لاۋئل اسملی منجم مریخ یولدزنده اوتکان سنه‌گنه یاڭا کانالر پیدا بولغانن اثبات قیلا: بو کانالر عقللی ذاتلر طرفندن پاراخود یورتورگه اوڭای بولسون اوچون اشله‌نگان بولورغه کیره‌ك، دی. اوتوز سنه‌دن بیرلی کورلمکده اولان ایسکی کانالرنڭ طبیعی یارقلردن بولووی احتمال ایدی. یاڭا کانالرده بو احتمال یورمی ایمش.

◆◆

آینڭ طاو باشلرینه هر کون تونله قراو توشوب قویاش قاراو ایله بو قراونڭ اررووی ثابت بولدی. بو تقدیرده آیده حیوانات ونباتات بولووی امکان دیگزینه ینه کره‌در.

ناشر و محرری: احمدهادی مقصودی.

قزانده بازار بهالری:

۲٦ نچی دیکه‌برده

بلقی بال، قویرق ایله	٧ صوم	٥٠ تین
قوری صفر یوطی	١٥ «	— «
چی صفر یوطی	٥ «	— «
قوری باشماق یوطی	١٤ «	— «
چی باشماق یوطی	٤ «	٨٠ «
ویتکه یاباغه	٤ «	— «
طای ٨ قداقلی قوری	-- «	— «
طای ٢ قداقلی	— «	— «
آبویکه قوری یوطی	٢٤ —	— «
چی آبویکه یوطی	٩ «	— »
بالوی قوری یوطی	١٦ «	— «
بالوی چی یوطی	٥ «	— «
صارق تکه‌سی	— «	٦٠ «
ایری صارق روسکی	١ «	١٠ «
چیرکاسکی صارق	١ «	٣٠ »
کیبه	١ «	— «
چال قوری یوطی	١٠ «	— «
آل قوری یوطی	٢٠ -	٢٢ «
بورصق	١ «	٨٠ »
آق قویان	— «	١٨ »
روساك قویان	— «	٤٠ »
چال قویان	— «	٦ »
آق تیین	— «	٢٦ »
[illegible]	١ «	٨٠ «
ویلقی صولی	— »	٤٥ «
امیرکانسکی صولی	— »	٥٠ «
[illegible]	— »	— «
صارق ایتی یوطی	٣ »	٦٠ «
صفر ایتی یوطی	٢ـ٣ »	٨٠
تولکی قزل	١٢ »	— «
آص	١ «	٨٠ «
چاشکه لادنکه	٤ »	٥٠ »
مایچی تیریسی	— «	٢٠ »
ات تیریسی ایری	— «	٣٥ »
بورتی طای	»	— »
آق کزەن	»	٧٠ »
قاره کزەن	١ »	٣٠ »
بوریه	٥	— »
صاب مایی یوطی	٦ «	٨٠ »
چی مای یوطی	٤ «	— «
ارش اونی	«	٧٨ «
قازقاور یسی یوطی	«	— «
توی مای یوطی	٨ «	٣٠ «
شیکر یوطی	٥ «	٦٠ »

بو آدیکالون وایسلی مایلردن چن چه‌چه‌ك ایسی کیلوب طورادر. آنڭ اوستینه بیك ته‌ملی، هم اوزاقغه‌چه‌ی طورغان ایسلی.

ایسلی مای هم آدیکالون

,,دیۋنی لاندش‘‘

Т-ва Брокаръ и Ко. طاۋاریشچستۋا بروكار وكامپانیه‌سی

ما گنیتیزور فیدرسینتیکوف پیتربورغدن قزانغه قایتدی. یاڭا آشلق بازارنده ۋاکزال یاننده‌سیر یبراکوف یورتنده اقامت قیلمقده‌در.

یاڭابیسته‌ده اوته‌میشف زاۋودی یاننده گجه ولی یورتنده آت‌اورنلری بازاری ایله اوچ فاتیر هم برکیبت اجاره‌گه بیرله. بهاسن، زه‌نگار مسجد یاننده طاباۋناق طاش یورتده فاتح مخدوم خالدفدن بلشورگه.

پاموشنیك پریسه‌ژنی پاۋیرننی

آلیکسی دمیتریۋیچ

آریتسوف

یاڭادن نیکولسکی نومیرگه قایتدی، اوگالوۋنی هم گراژدانسکی اشلر حقنده کونلز ۱۱-۹ ساعتده، کیچ ۸-٦ ساعتده قبول ایته.

Амбулаторія для больныхъ животныхъ

Н. А. Ильина.

بیکاتیرینسکی اورامده، یونوسفلر یورتنده، ۋیتیرینارنی فنلر ماگیستری ن. آ. ایلیین نڭ آورو حیوانلر آمبولاتوریه‌سنده، آورو حیوانلر هر کوننی کیچکی ساعت ٤ دن ٥ که قدر قبول ایتله‌در. قاراو بهاسی ٥٠ تین. شونده اوق آتلرده داغالانا. قوروچ، آللیومین، گارادسکوی وغیر داغالر ایله داغالانا، ره‌شه‌تکه‌لر، تیمر باصقچلر یاصالا، هم ایکیپاژلر توزه‌تله‌در. آتلرنی مانیژده داغالارغه ممکن بولغان شیکللی، اویلرینه باروب ده ممکن. تیلیفون نومیری: 688 شعبه‌سی نیکالایۋسکی پلوشچادنده.

یورت خوجه‌لری اوچون مهم!

پاداننی اینسپیکتور یوشکوف‌ده خدمت ایتوچی استودینت صوصانین ۱۹۱۰ سنه ٦ نچی اییون زاکونی بوینچه یورتلردن آلوناچق نالوگلر طوغریسنده بیررگه تییشلی بولغان زایاۋلینیه‌لرنی یازارغه قبول ایته.

اسکرپیکه هم ماندالین اویره‌ته، تجارت مکتبی گیمنازیه هم ریالنی اوچیلشچه‌لرنڭ یازغی امتحانلرینه حاضرلی. کیره‌ك کشی ایرته ساعت ۹ دن ۱ گه قدر یا[illegible] ناوی‌گارشیچنی اورامده تسیپینا یورتنده روبه‌ن کۋا[illegible]رندن (کلی[illegible]) ساعت ٥ دن ٧ گه قدر بلشورگه ممکن.

رسالهٔ ارشادیه: ایسرکلك‌که قارشی یازلغان قیمتدار بر عربی اثرنڭ ترکیچه ترجمه‌سیدر. مترجم طرفندن‌ده بایتاق نرسه علاوه ایتولگان. هر کمگه، خصوصا اماملرغه وعظ ایتوب سویله‌ر ایچون کیره‌ك کتابدر. حقی فقط ٧ تین پوچته ایله ۹ تین.

ایمان‌معناسی: یوز تورلی دعالرنڭ معنالری وقابو اورنده اوقورغه ایدکلری بیان ایتولگان. حقی ٦ - ٨ «معارف» کتبخانه‌سندن هم صاحبندن صوراتڭز.

«منزله اویازی برکته قریه‌سی امام طاهر».

ایسلی مای روز

دیژون.

چه‌چه‌ك ایسی کیلوب طورا.

پارمیومیرنی فابریکه طاۋاریشچستۋا

س. ای چیپلیۋیتسکی واوغللری.

موسکۋاده.

فاتیر بیرله. آرقلی بیکاتیرینسکی اورامده قابان کولی بوینده عریغه بیکتیمیرۋا یورطنده. فاتیر بیك یاخشی اشله‌نگان. آطقه صییرغه اورنلر هم ۋوداپراۋود بار. بهاسن یورط خوجه‌سندن بلشورگه.

ۋلادیمیرسکی اورامده احمداوته‌میشف یورطنده یاخشی تعمیر قیلنغان ماگازین اجاره‌گه بیرله. بهاسن زاۋودده آرتنده جمیل بیکتنییف دن بلشورگه.

اعلان

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده یاۋروپا اصولنچه اشلنگان مسلمان قازلقلارینڭ کارخانه‌سی ۱۳ نچی دیکابردن رسمی صورتده آچلوب هر تورلی قازلقلارنی صاتماغه باشلادی. کارخانه‌مزنڭ قازلقلاری تمیزلیك اهمیت بیرلوب حفظ صحت‌که موافق صورتده حاضرلندکاندن محترم مسلمان قرداشلرمزنڭ مشتری اولارق ممنون بولولرنده شبهه ایتمیمز. کارخانه‌مزده استکا کشیلردن هر تورلی زاکازلر قبول ایتله وچیتدن صوراتوچیلارغه صومینه ۲٥ تین زاداتکه ایله نالوژ ایتوبده یباره‌لەدر. تله‌کان کشیلرگه پریسکورانت بوش یاره‌لەدر.

Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова „Т-во А. Кильдишевъ и К-о“

یولدز کتبخانه‌سی

۱) (معلم اول) اصول مدیه‌اوزره ترتیب ایدلمش الفبای ترکیدر. بو الفبا ایله ٧ نچی یاشلك بالالار ایکی آی اچنده ترکیچه اوقورغه هم یازارغه اویره‌تمك ممکندر. اوقتو اصولینی اویره‌تمگه هیچ حاجت یوقدر. کتابنڭ اوزینی کورانده نیك تعلیم قیلناچغینی هرکم آڭلارلقدر. قزان، کیرمان، حاجی طرخان، اوفا، اورینبور، قازاقستان، ترکستان، داغستان، سیبیریه، جونغاریه وقاشغارطوفلرنده جدیدی وقدیمی مکتبلرنڭ کوبسنده بو الفبا قبول ایدلمشدر. حاضرده (۱٥) نچی باسماسی نشر اولندی . . . . بهاسی (۸) تیندر.

بو کتابلر اوچون آرینبورغ، اوفا هم قزان کتابچیلرینه مراجعت ایتمه‌لی.

فیرمه‌مز ۱۹۰۹ سنه قزاز ۋیستاۋکه سنده زور آلطون میدال آلدی.

مغازینلرمزده هر وقت آرزان بها ایله صاتلمقده‌در: چن‌کنیتیل هم یفه‌ك ایله چیگلب اشله‌نگان اعلا طاقیه هر تورلی کله پوش، فس هم قالفاقلر، چن انجیلی کله‌پوش وقالفاقلرده اشله‌ب بیررگه زاکاز قبول ایله‌مز.

صومینه ۲٥ تین زاداتکه ییبه‌رگان مشتریلرمزگه هر طرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژ قیلوبده هیچ توقفسز یبه‌ره‌مز.

سودامزنڭ باشلانووی ۱۸٦۸ سنه‌ده

تیلیفون نومری ۷۷۱.

عین الدین ثابتف

گلاونی اسکلادمز قزانده تیخۋینسکی اورامده اوز یورطمزده.

آتدیلینیه‌مز

پچه‌ن بازارنده مسجد آستنده یارمینکه لرده:

مکاریه‌ده مسجد قارشوسنده اوزکیبتمزده ۱۲ نچی و ۱٤ نچی نومرلرده. اربیده گاستینی روتده. بوگلمه، مینزه‌له، بری، اوفی، استرلی طاماق، بله‌به‌ی، سمر، چالی وغیرلرده.

Казань, Главный Складъ Гайнутдину Сабитову. آدریس:

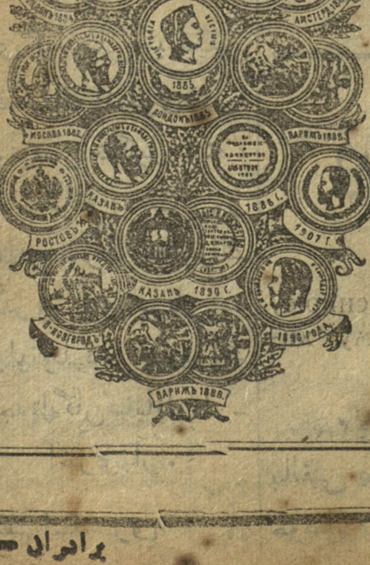

مسلمانلر ایچون «بلغار» مسافرخانه‌سی.

قزانده پچه‌ن بازارنده طرامواى استانسه‌سی قارشوسنده.

همه نومیرلر ماسلننی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله یاقتورتیله، پار ایله جلتوله. جماعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شبرمه‌لی نومیرلر، خاتونلر ایرلر ایچون آیرم جلی بدرفلر حاضرله‌نمشدر. نومیرده پوچته تیلیغراف وباشقه یومشلر ایچون خدمتکارلر، اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر. ایکی زور زالده، هر وقت مسلمان، روس وترکیه غزینه وژورناللری موجوددر. آشخانه ماهر آش پشروچیلر اداره‌سنده بولوب هر وقت حفظ صحت‌که موافق طعاملر حاضرله‌نه. بوفیتده هر تورلی مینیرالنی صولر قواصلر باردر. نومیرلر ٥٠ تیندن باشلاب اوچ صومغه قدر. آیلقلاب کیلشو ایله مال آلوب کیلوچیلرگه اصقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ٧٤٨

احترام ایله: برادران رمضانفلر.